

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky **M. H.**, bývajúcej v R., zastúpenej JUDr. L. S., advokátom so sídlom v Č., proti odporcom **1/ P. O.**, bývajúcemu v R., zastúpenému JUDr. M. C., advokátom so sídlom v K., **2/ M. M.**, bývajúcej v R., **3/ M. M.**, bývajúcemu v K., **4/ A. M.**, bývajúcemu v K., **5/ M. M.**, bývajúcej v R., **6/ Z. M.**, bývajúcemu v R., **7/ A. P.**, bývajúcej v K., **8/ V. M.**, bývajúcemu v R., **9/ C. M.**, bývajúcemu v R., **10/ G. Š.**, bývajúcej v K., **11/ A. M.**, bývajúcej v R., **12/ E. D.**, bývajúcej v B., **13/ M. M.**, bývajúcej v R., **14/ J. Z.**, bývajúcemu v K., **15/ M. K.**, bývajúcej vo V., **16/ M. Z.**, bývajúcemu v R., **17/ P. Z.**, bývajúcemu v K., **18/ M. Z.**, bývajúcemu v R., **19/ M. Ď.**, bývajúcemu v R., **20/ M. S.**, bývajúcej v K., **21/ H. S.**, bývajúcej v R., **22/ Š. Ď.**, bývajúcemu v R., **o určenie neplatnosti osvedčenia o vydržaní**, vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 33 C 34/2010, o dovolaní navrhovateľky proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 20. júla 2011 sp. zn. 7 Co 231/2011, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Odporcom 1/ až 22/ nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Návrhom z 15. decembra 2009 sa navrhovateľka voči odporcovi 1/ domáhala určenia neplatnosti osvedčenia o vydržaní, spísaného notárkou JUDr. Ľ. K. 17. novembra 2000 pod sp. zn. NZ 457/2000 v zmysle § 63 zákona č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) a § 134 Občianskeho zákonníka. Procesným úkonom z 22. októbra 2010 navrhla: a/ aby v do konania vstúpili ďalší účastníci – odporcovia 2/ až 22/, b/ zmenu návrhu na začatie konania tak, aby súd určil, že spoluvlastnícky podiel 1/2 nehnuteľnosti v katastrálnom území R., ktorá je na liste vlastníctva č. X. vedená ako parcela č. X. – trvalé trávnaté porasty o výmere X. m², patrí do dedičstva po poručiťke M. M., ktorá zomrela X..

Okresný súd Žilina uznesením z 30. novembra 2010 č.k. 33 C 34/2010-109 pripustil, aby do konania vstúpili ďalší účastníci – odporcovia 2/ až 22/. Uznesením zo 7. apríla 2011 č.k. 33 C 34/2010-116 nepripustil zmenu návrhu na začatie konania (tak, aby určil, že spoluvlastnícky podiel 1/2 označenej nehnuteľnosti patrí do dedičstva po poručiťke M. M.); zároveň rozhodol o trovách konania a zamietol návrh odporcu 1/, aby návrh navrhovateľky na pripustenie zmeny návrhu na začatie konania bol vylúčený na samostatné konanie.

Proti výroku uznesenia Okresného súdu Žilina zo 7. apríla 2011 č.k. 33 C 34/2010-116, ktorým nebola pripustená zmena návrhu na začatie konania, podala navrhovateľka odvolanie. Krajský súd v Žiline uznesením z 20. júla 2011 sp. zn. 7 Co 231/2011 jej odvolanie odmietol s odôvodnením, že je procesne neprípustné (§ 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. a § 202 ods. 3 písm. a/ a f/ O.s.p.).

Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podala navrhovateľka dovolanie, ktoré odôvodnila tým, že jej v konaní bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). K tejto procesnej vade došlo tým, že súd nepripustil ňou navrhovanú zmenu návrhu na začatie konania a svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnil, v dôsledku čoho je rozhodnutie nepreskúmateľné. Nepripustením zmeny návrhu na začatie konania súd vopred rozhodol vo veci samej. Tým, že na jednej strane pripustil, aby do konania vstúpili ďalší účastníci – odporcovia 2/ až 22/, na druhej strane ale nepripustil ňou navrhovanú zmenu návrhu, prejudikoval budúce rozhodnutie vo veci samej – v konaní nebude môcť osvedčiť svoj naliehavý právny záujem na pôvodne požadovanom určení neplatnosti osvedčenia (§ 80 písm. c/ O.s.p.), čo bude mať pre ňu nepriaznivé dôsledky, lebo súd bude vychádzať z názoru, že sa mala domáhať určenia, že nehnuteľnosť patrí do dedičstva po vyššie uvedenej poručiťke. Odôvodnenie uznesenia o nepripustení zmeny návrhu neobstojí, lebo výsledky konania pred rozhodnutím o návrhu na pripustenie zmeny návrhu mohli byť podkladom pre konanie o zmenenom návrhu. Odvolací súd odmietol jej odvolanie ako smerujúce proti rozhodnutiu, ktorým sa upravuje vedenie konania, avšak uznesenie, ktorým súd nepripustil ňou navrhovanú zmenu návrhu na začatie konania, nie je uznesením, ktorým sa upravuje vedenie konania. Postupom odvolacieho súdu bolo porušené jej právo na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky. Z týchto dôvodov žiadala napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

Odporcovia sa k dovolaniu písomne nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená v súlade so zákonom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.), či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je dovolanie prípustné.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie navrhovateľky smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu; dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu je prípustné v prípadoch uvedených v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. V danom prípade ale dovolanie nesmeruje proti uzneseniu uvedenému v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p., jeho prípustnosť preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Dovolanie navrhovateľky by vzhľadom na to mohlo byť procesne prípustné, len ak by v konaní na súdoch nižších stupňov došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu) odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Dovolateľka netvrdí, že v konaní došlo k procesným vadám v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p.; existencia týchto väd ani nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Dovolateľka namieta, že v konaní došlo k procesnej vade konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, je procesne nesprávny postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatňovať procesné oprávnenia priznané mu za účelom

zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv. O vadu tejto povahy ide tiež v prípade odmietnutia odvolania vtedy, ak pre tento postup neboli dané procesné predpoklady (viď 6 Cdo 54/2010 a obdobne tiež R 23/1994).

Účastník môže napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to zákon nevyklučuje (§ 201 veta prvá O.s.p.). Zásadne teda platí, že každé rozhodnutie súdu prvého stupňa možno napadnúť odvolaním (avšak iba) za predpokladu, že v konkrétnej veci zákon podanie odvolania nevyklučuje.

V zmysle § 203 ods. 3 písm. f/ O.s.p. odvolanie nie je prípustné proti uzneseniu, ktorým sa pripustila alebo nepripustila zmena návrhu. Odvolací súd postupoval podľa tohto ustanovenia. Pokiaľ odmietol odvolanie navrhovateľky proti výroku uznesenia o nepripustení zmeny návrhu, rozhodol v súlade s § 202 ods. 3 písm. f/ O.s.p. Postupom, ktorý bol v súlade so zákonom, nemohol odňať navrhovateľke možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Na vecnej správnosti samotného odmietnutia odvolania navrhovateľky nič nemení nesprávnosť, ktorej sa pri tom dopustil – navrhovateľka opodstatnene namieta, že nebol daný dôvod odmietnutia jej odvolania (aj) podľa § 202 ods. 3 písm. a/ O.s.p., lebo uznesenie, ktorým sa pripustila alebo nepripustila zmena návrhu v zmysle § 95 O.s.p., skutočne nie je uznesením, ktorým sa upravuje vedenie konania.

Z obsahu dovolania vyplýva možnosť, že dovolateľka procesnú vadu vyvodzuje tiež z toho, že prvostupňový súd nesprávne posúdil dôvodnosť jej návrhu na pripustenie zmeny návrhu na začatie konania (§ 95 O.s.p.). Pre tento prípad dovolací súd uvádza, že takáto námietka by sa z obsahového hľadiska týkala nesprávneho právneho posúdenia veci. Súd ale právnym posúdením veci neodníma účastníkovi konania možnosť pred súdom konať (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 1/2003) a ani (prípadným) nesprávnym právnym posúdením veci nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p.

Ďalšia námietka dovolateľky sa týka údajného nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozhodnutia. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu je dôsledkom a vonkajším prejavom tzv. inej procesnej vady konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie

vo veci, ktorú ako relevantný dovolací dôvod možno úspešne uplatniť len v procesne prípustnom dovolaní (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.); sama vada tejto povahy ale nezakladá (nie je spôsobilá založiť) zmätočnosť rozhodnutia a prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. (viď R 111/1998).

Dovolací súd k argumentácii navrhovateľky v dovolaní dodáva, že zmena návrhu na začatie konania nesmie byť v rozpore so zásadou hospodárnosti konania. To, či dôsledky určitého procesného postupu alebo úkonu sú v súlade s touto zásadou, posudzuje súd. Ustanovenie § 95 ods. 1 O.s.p. dáva preto navrhovateľovi možnosť zmeniť návrh na začatie konania (len) so súhlasom súdu; súd zmenu tohto návrhu nepripustí (tiež) vtedy, ak by výsledky doterajšieho konania nemohli byť podkladom pre konanie o zmenenom návrhu (§ 95 ods. 2 O.s.p.). Úvaha, či výsledky konania, ku ktorým sa dospelo pred navrhovateľom požadovanou zmenou návrhu, (ne)môžu byť podkladom pre konanie o zmenenom návrhu, súvisí s predbežným hodnotením dôkazov a výsledkom vnútorného presvedčenia sudcu a jeho myšlienkového postupu; preto táto úvaha patrí len súdu rozhodujúcemu o návrhu na pripustenie zmeny návrhu. Dovolací súd pri posudzovaní prípustnosti dovolania z hľadiska procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. nemôže preskúmať správnosť úvahy súdu riešiaceho otázku, či výsledky konania, ku ktorým sa dospelo pred navrhovateľom navrhnutou zmenou návrhu, môžu alebo nemôžu byť podkladom pre konanie o zmenenom návrhu (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. septembra 2011 sp. zn. 2 Cdo 161/2011, ktoré bolo uznesením kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 13. decembra 2011 navrhnuté na uverejnenie v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky).

Z uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že navrhovateľka neopodstatnene namieta, že v konaní jej postupom súdu bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

V dovolacom konaní procesne úspešným odporcom vzniklo právo na náhradu trov konania proti navrhovateľke, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd odporcom 1/ až 22/ nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodali návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 19. januára 2012

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková